

**DUURZAAM
MOET JE
DOEN!**

Lions nemen verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving. Ze zetten zich in voor een betere wereld waarin welvaart en welzijn voor iedereen bereikbaar zijn. Waar kansen eerlijk verdeeld worden en iedereen kan meedoen op basis van gelijkwaardigheid. En waar de natuur het soms wint van economische belangen.

DUURZAAMHEID MOET JE DOEN!

Duurzaamheid is een cruciaal thema als we onze eigen ambities serieus nemen en sluit naadloos aan op 'Environment, een van de global goals van LCIF. Daarom heeft de gouverneursraad 'Duurzaamheid' als een van haar speerpunten gekozen voor de komende jaren.

Met dit magazine willen we je informeren, motiveren en stimuleren om met dit thema aan de slag te gaan, want 'duurzaamheid moet je dóén!' Voor het 'informeren' hebben we de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) van de VN als uitgangspunt gekozen. Uitgebreide informatie daarover vind je op: www.sdgnederland.nl. Om je te 'inspireren' hebben we de SDG's voorzien van de meest actuele rapportage van het CBS.

HOE GEBRUIK JE DIT BOEKJE?

Ben je puur op zoek naar leuke ideeën, voor jezelf of je club? Naar acties die je vaak snel en makkelijk kunt uitvoeren? Lees dan vooral de 'handgeschreven teksten die bij de 17 SDG's staan. Er zit vast iets bij dat bij jou past. En anders brengt het je wellicht op een idee.

'Stimuleren' doen we aan de hand van concrete suggesties om aan de slag te gaan. Natuurlijk is die lijst verre van compleet. Als je de moeite neemt om met je Lions Club eens goed van gedachten te wisselen over de SDG's (een absolute aanrader!), dan ontstaan er in no time nog veel meer goede ideeën voor activiteiten die bijdragen aan een duurzamere samenleving.

Hopelijk helpen we je hiermee om als individuele Lion én als Lions Club met duurzaamheid aan de slag te gaan.

Wil je meer weten over duurzaamheid, over de SDG's en over de actuele stand van zaken in Nederland? Lees dan vooral ook alle andere teksten in dit magazine. Het is geen doorlopend verhaal, je kunt starten en stoppen bij welke SDG je maar wilt.

BOUWEN AAN EEN BETERE WERELD

17 DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN VAN DE VERENIGDE NATIES.

In september 2015 werden, tijdens een historische top van de Verenigde Naties in New York, 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals) aangenomen door alle aangesloten landen. Inclusief Nederland.

Deze doelen, die samen de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling vormen, bieden een uitgelezen kans om onze wereld te transformeren op een manier dat iedereen er baat bij heeft.

In 2015 ging het nog over een 15-jarige kans om armoede te beëindigen en om ongelijkheid en klimaatverandering te bestrijden. Maar inmiddels zijn we nog maar 5 jaar verwijderd van de oorspronkelijke 'deadline' in de agenda.

Het halen van de Sustainable Development Goals (SDG's) vraagt een ongekennde inspanning van mensen, bedrijven, organisaties, landen wereldwijd. Het Planbureau voor de Leefomgeving waarschuwt in de krant [NRC, 24 oktober '24] dat het 'heel erg onwaarschijnlijk' is dat Nederland de klimaatplannen van 2030 haalt.

Kortom, het is hoog tijd om een te versnellen. Iedereen kan en moet meedoen. En even cruciaal is dat bij deze immense gezamenlijke inspanning niemand wordt achtergelaten.

EEN 'DRUPPEL OP EEN GLOEIENDE PLAAT' OF 'EEN SLOK OP EEN BORREL'?

De wereldwijde opgave van verduurzaming is zo groots en veelomvattend dat je al snel kunt denken dat jouw bijdrage geen gewicht in de schaal legt. Dat het totaal niet uitmaakt of jij als persoon wel of niet duurzaam handelt. Het is toch maar een 'druppel op een gloeiende plaat'. Herkenbaar?

Heel begrijpelijk. Maar bedenk dan dat een volle oceaan in al z'n kracht en onstuitbaarheid uiteindelijk ook niets meer is dan het collectief van héél véél druppeltjes. En we zijn ook met héél véél mensen op deze aarde...

Daarbij komt dat 1,4 miljoen van die mensen aangesloten is bij de Lions. Samen vormen zij de grootste serviceorganisatie ter wereld. De Lions Club International heeft als NGO zelfs een eigen zetel bij de VN. Dat geeft ons geen formele macht, maar wel invloed.

Wat wij doen, als individuele Lions, als Lions Club, als collectief van 1,4 miljoen ondernemende mensen in meer dan 200 landen wereldwijd, dat doet er wél toe! Niet alleen door ons eigen handelen, maar ook door het voorbeeld dat we daarmee aan anderen geven.

Wat Lions met elkaar realiseren, de inzet die we plegen, de miljoenen dollars waarmee we jaarlijks goede doelen steunen en rampen bestrijden, dat is geen 'druppel op een gloeiende plaat', integendeel: 'dat scheelt een slok op een borrel'.

Als wij willen, maken we het verschil. Ook op het vlak van duurzaamheid. Lions Helpen!

SDG-RAPPORTAGE DOOR HET CENTRAAL BUREAU STATISTIEK

Het **Centraal Bureau Statistiek (CBS)** toetst regelmatig hoe Nederland presteert als het gaat om het halen van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

In dit document vind je hun verslag, rapportagedatum: **15-5-2024**.

Per SDG wordt een korte omschrijving gegeven van het doel. Daarna volgt voor dat specifieke SDG de actuele stand van zaken en trend in Nederland.

1 GEEN ARMOEDE

Het streven van SDG 1 is dat er in 2030 niemand meer in extreme armoede leeft. Hierbij gaat het ook om sociale bescherming, gelijke economische rechten en hogere weerbaarheid tegen financiële schokken van met name arme en kwetsbare mensen.

- › Gemiddeld nemen de financiële middelen van huishoudens toe. Het besteedbare inkomen en het vermogen van huishoudens stijgen trendmatig. Het besteedbare inkomen hoort bij de hoogste in de EU.
- › Het risico op armoede of uitsluiting is in Nederland relatief laag. In 2022 kampte 16,5 procent van de inwoners met meerdere financiële beperkingen, liep risico op armoede, of leefde in een huishouden met weinig of geen werk. Ook maakt steeds kleiner percentage van de minderjarigen deel uit van een gezin met laag inkomen.
- › De relatieve armoede neemt trendmatig toe. In 2022 leefde 14,5 procent van de bevolking onder de Europese armoedegrens. Het percentage huishoudens met problematische schulden en het aantal dakloze mensen zijn in 2022-2023 toegenomen.

Adopteer een school.

Als Lions Club adopteer je tijdelijk een school waarvan meer dan 50% van de kinderen in armoede opgroeit.

Steun in de vorm van eten (kinderen met een lege maag presteren aantoonbaar slechter dan kinderen die een ontbijt achter de kiezen hebben.)

Ook steunen: sport en culturele activiteiten (i.h.k.v. gezonde fysieke en mentale ontwikkeling).

Samenwerken met Jeugdeducatiefonds?

2 GEEN HONGER

Het streven van SDG 2 is dat in 2030 niemand meer hongert en iedereen toegang heeft tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel. In rijkere landen is er vooral aandacht voor voedselverspilling, omdat ondervoeding en voedselonveiligheid daar weinig voorkomen. Daarom gaat het hier om de duurzaamheid van de voedselproductie.

Dowe Egberts waardepuntenactie
Een landelijke Lions-activiteit die bij veel clubs al op het programma staat: D.E. Waardepunten inzamelen voor de voedselbank.
Bij Lions Nederland kun je speciale inzameldozen Bestellen. Dozen plaatsen bij bijvoorbeeld supermarkten (in goed overleg). Regelmatig de dozen legen. Punten tellen en bij Dowe Egberts omzetten in pakken koffie voor het voedselloket.

Lunch met leftovers.

Wat doe je met de restjes in de pan? Weggooien? En dan morgen voor de lunch een kant-en-klare sandwich kopen?

Plan je culinaire activiteiten. Als er genoeg in de pan overblijft (ook daar kun je op plannen) heb je de lunch voor de volgende dag al klaar.

Makkelijk en duurzaam.
Kun je vandaag al mee beginnen.

- › De middelen en mogelijkheden voor voedselproductie nemen af. Het areaal cultuurgrond en de productie per arbeidsjaar van de landbouw dalen beide trendmatig. De productie per arbeidsjaar is een van de hoogste in de EU.
- › De productie in de landbouw wordt steeds duurzamer. De veestapeldichtheid, het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en het gebruik van antibiotica in de veehouderij nemen af. Het areaal biologische landbouw en de weidegang van melkvee nemen toe. Het areaal eiwitrijke gewassen is bijna verdubbeld ten opzichte van een jaar eerder.
- › Vergeleken met de EU heeft de Nederlandse landbouw een hoge druk op het milieu. De veestapeldichtheid is de hoogste in de EU27. Bij het areaal biologische landbouw en eiwitrijke gewassen staat Nederland bijna onderaan de EU-ranglijst. Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen is per euro landbouwproductie een van de laagste in de EU, per hectare een van de hoogste. De benuttingspercentages van stikstof en fosfor zijn laag vergeleken met de EU.
- › Consumenten kopen steeds vaker duurzame vleesproducten. Wel verspillen Nederlanders relatief veel voedsel.

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

SDG 3 gaat over goede gezondheid voor mensen van alle leeftijden. Iedereen hoort in zo goed mogelijke gezondheid te kunnen leven, door behandeling van ziektes en psychische problemen en door preventie van voortijdige sterfte. Hierbij hoort ook betere zorg voor moeder en kind, het voorkomen en behandelen van verslaving, en het terugbrengen van het aantal verkeersdoden.

- › De middelen en mogelijkheden voor zorg worden beperkt door krapte op de arbeidsmarkt. Het aantal gewerkte uren in de zorg per inwoner hoort bij de hoogste in de EU en stijgt trendmatig. De schaarste aan zorgpersoneel is echter groot: de vacaturegraad in de zorg is hoger dan in vrijwel alle EU-landen en neemt toe.
- › Gezond gedrag neemt toe. Alcoholgebruik en roken zijn in Nederland lager dan in de meeste andere EU-landen. Een steeds minder groot deel van de bevolking van 15 jaar en ouder rookt: in 2023 nog 18,7 procent.
- › Overgewicht bij volwassenen stijgt niet langer trendmatig. Dit cijfer ligt al een aantal jaren rond de 50 procent en dat is relatief laag: in 2019 stond Nederland 5e op de ranglijst van 26 EU-landen.
- › De gemiddelde verpleegduur bij ziekenhuisopname is een van de kortste in de EU (5,2 dagen in 2021). Wachttijden in de medisch-specialistische zorg nemen toe. In 2023 was 47,5 procent van de wachttijden langer dan de Treeknorm.
- › De meeste gezondheidsindicatoren zijn stabiel. Het percentage van de bevolking dat ernstige beperkingen ervaart bij activiteiten die mensen gewoonlijk doen is relatief laag en neemt af. In 2023 ging het om 4,9 procent van de bevolking van 16 jaar en ouder. Het percentage mensen dat geen psychische klachten heeft neemt daarentegen trendmatig af.
- › In 2023 beoordeelde 77,5 procent van de Nederlanders de eigen gezondheid als goed of zeer goed. In 2022 en 2023 was de ervaren gezondheid duidelijk lager dan in voorgaande jaren.

Bloedsuiker prikken

Diabetes is een stiekeme ziekte. Je kunt het hebben zonder dat je het weet. Zeker als je op leeftijd komt en overgewicht hebt loop je risico.

Help in de strijd tegen diabetes. Met een eenvoudig setje voor bloedsuikertests kun je mensen aanbieden hun bloedsuiker te laten meten. Bijvoorbeeld op de markt. De uitslag weet je meteen.

Samenwerken met Diabetes Vereniging Nederland en/of GGD?

4 KWALITEITS- ONDERWIJS

SDG 4 draait om de zorg dat mensen de kennis en vaardigheden hebben om te kunnen werken en om mee te kunnen doen in de maatschappij. Goed en toegankelijk onderwijs is voor iedereen belangrijk, in alle leeftijden en alle levensfasen, van kinderopvang en basisschool tot 'leven lang ontwikkelen'.

- › De krapte op de arbeidsmarkt in het onderwijs wordt groter. Het aantal gewerkte uren van werknemers in het onderwijs groeit sneller dan de bevolking. De vacaturegraad in het onderwijs stijgt echter ook trendmatig en is hoog vergeleken met andere EU-landen.
- › Deelname aan het onderwijs is relatief hoog en groeit trendmatig. Een steeds kleiner deel van de jongeren verlaat voortijdig hun opleiding en een steeds groter deel van de volwassenen volgt een opleiding of cursus ('leven lang ontwikkelen').
- › Vergeleken met andere EU-landen heeft Nederland relatief veel hoogopgeleiden en weinig middelbaar opgeleiden. Het percentage middelbaar opgeleiden loopt terug, het percentage hoogopgeleiden neemt toe.
- › Het niveau van specifieke vaardigheden varieert. De rekenvaardigheden van leerlingen en de digitale rekenvaardigheden van de bevolking horen bij de hoogste in de EU. Bij de leesvaardigheden van leerlingen staat Nederland aan de onderkant van EU-ranglijst.
- › De tevredenheid met de opleidingskansen is groot en stijgt trendmatig.

(Internationale) stages

Het vinden van (internationale) stageplaatsen is moeilijk. Vooral op Mbo en Hbo niveau. Het (inter)nationale Lions netwerk biedt wellicht kansen via 'onze' organisaties en bedrijven. Kunnen we via het organiseren van potentiële stageplaatsen bijdragen aan beter onderwijs?

Contact opnemen met decanen van Mbo- en Hbo-opleidingen?

Leesvaardigheid oefenen

Leesvaardigheid ontwikkelen is vaak een kwestie van oefenen. Samen met iemand die wél goed is in begrijpend lezen.

Het organiseren van naschoolse trainingen leesvaardigheid is misschien iets voor je club. Niet alleen help je kinderen, het brengt mogelijk ook geld in het laatje voor weer een ander goed doel.

Samenwerking zoeken met scholen in het basisonderwijs? Gemeentesubsidie?

5 GENDER- GELIJKHEID

SDG 5 draait om gelijke behandeling en een gelijkwaardige positie van mannen en vrouwen in de samenleving. In 2030 moeten vrouwen en mannen ook in de praktijk gelijke rechten hebben op onderwijs, gezondheidszorg en werk. Vrouwen moeten evenveel kansen krijgen als mannen om mee te beslissen in de politiek, de economie en het openbare leven. Ook moet er een einde komen aan het geweld tegen vrouwen en meisjes.

- › De maatschappelijke en economische participatie van vrouwen en mannen neemt toe. De netto arbeidsparticipatie van mannen en vrouwen groeit trendmatig en is het hoogste in de EU27. De meerderheid van de studenten in het hoger onderwijs is vrouw en de trend is stijgend.
- › Het percentage hoogopgeleiden onder mannen en vrouwen neemt trendmatig toe en is 1,9 procentpunt hoger bij vrouwen dan bij de mannen.
- › Een stijgend percentage van alle mannen en vrouwen is economisch zelfstandig (een inkomen hoger dan 70 procent van het minimumloon). Mannen zijn vaker economisch zelfstandig, maar het verschil tussen mannen en vrouwen is teruggelopen van 19,7 procentpunt in 2016 naar 13,9 procentpunt in 2022.
- › Het verschil in gemiddelde bruto-uurlonen van mannelijke en vrouwelijke werknemers (de 'gender pay gap') wordt kleiner. Het verschil is afgenomen van 15,5 procentpunt in 2016 naar 12,0 procentpunt in 2023.
- › Het aandeel van vrouwen in het parlement is relatief hoog (6e in de EU in 2023). Het aandeel van vrouwen in managementposities is met 29,2 procent juist relatief laag (22e in de EU27 in 2022).

Diversiteit binnen de clubs

Lions Clubs zouden meer een afspiegeling moeten zijn van de hedendaagse samenleving. 'New Voices' draagt intern die boodschap uit. Meer vrouwen (lieft in gemengde clubs). Meer mensen van kleur. Meer variëteit in culturele achtergrond en levensovertuiging.

Wat kun je met je club doen om in contact te komen met, en leden aan te trekken uit bevolkingsgroepen die nu nog niet vertegenwoordigd zijn?

6 SCHOON WATER EN SANITAIR

Toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen, en duurzaam beheer van water, vormen de kern van SDG 6. Iedereen in Nederland beschikt over drinkwater. In Nederland gaat het vooral om de betaalbaarheid van drinkwater, de waterkwaliteit en de efficiëntie van watergebruik.

- › De totale onttrekking van zoet oppervlaktewater per inwoner was in 2022 relatief hoog. De onttrekking was hoger dan in 2021 door de droogte: Nederland telt veel koelwaterintensieve bedrijven. Ook de onttrekking van grondwater per inwoner was in 2018, 2019, 2020 en 2022 hoger dan in de jaren daarvoor. Droge zomers leidden tot meer waterverbruik door de landbouw en drinkwaterbedrijven.
- › De waterproductiviteit – een maatstaf voor efficiëntie van het watergebruik door het bedrijfsleven – stijgt trendmatig.
- › De zuiveringsrendementen voor stikstof en fosfor in stedelijk afvalwater (een maat voor de efficiëntie van de waterzuivering) zijn hoog. Deze stijgen niet langer trendmatig.
- › De kwaliteit van het oppervlaktewater is slecht. Van de zoete oppervlaktewateren die beschermd zijn door de KRW had in 2023 slechts 5,7 procent een goede biologische kwaliteit en 0,2 procent was van voldoende chemische kwaliteit. De soorten vissen, broedvogels, amfibieën, libellen, zoogdieren en vlinders die typerend zijn voor zoetwater en moeras nemen trendmatig af.
- › De duurzaamheid van watergebruik neemt af. De waterstress (de verhouding tussen totale onttrekking van zoetwater en de totale hernieuwbare zoetwaterbronnen, rekening houdend met de waterbehoefte vanuit het milieu) neemt trendmatig toe.

Regenton

Lang niet al het water dat we gebruiken, hoeft drinkwater te zijn. Regenwater is vaak een prima alternatief.

Een flinke regenton biedt mooie perspectieven je jouw watergebruik wilt verduurzamen.

Op clubniveau: je kunt watertonnen maken en verkopen (van gebruikte plastic tonnen bij bedrijven?). Je hebt ook speciale regentonkraansetjes die je zou kunnen verkopen. Misschien zelfs met het logo van de Lions op de verpakking...

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

Voor Nederland gaat het in SDG 7 vooral over energiezekerheid, verduurzaming en energie-efficiëntie. In 2030 moet iedereen toegang hebben tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie. Energie is onmisbaar in onze maatschappij, maar komt nog vaak uit fossiele bronnen: kolen, olie en gas.

- › De energievoorziening in Nederland is grotendeels gebaseerd op fossiele brandstoffen. Door het dichtdraaien van de gaskraan in Groningen zijn de eigen (winbaar geachte) fossiele reserves de afgelopen jaren sterk afgenomen en is de afhankelijkheid van energie-invoer sterk toegenomen.
- › Investerings in hernieuwbare energie en energiebesparingen stijgen als percentage van het bbp (1,6 procent in 2022). De duurzame energiesector groeit en was in 2023 goed voor 1,1 procent van de totale werkgelegenheid.
- › Het totale energieverbruik per inwoner is relatief hoog vergeleken met andere EU-landen. Dat komt onder andere door de productie van energie-intensieve producten als basismetalaal en basischemicaliën. Het totale energieverbruik en de energie-intensiteit van de economie dalen wel trendmatig.
- › Het aandeel van hernieuwbare energie in het totale eindverbruik stijgt trendmatig. Het aandeel is toegenomen van 5,8 procent in 2016 naar 15,0 procent in 2022. Daarmee staat Nederland 23e van de 27 EU-landen. Het aandeel van aardgasarme woningen in de woningvoorraad groeit.
- › **De betaalbaarheid van energie staat onder druk.** Het deel van de huishoudens dat aangaf niet in staat te zijn de woning adequaat te verwarmen is ruimschoots verdubbeld van 2,4 procent in 2021 naar 5,3 procent in 2022.

Financieel advies energiegebruik

Als de juiste kennis in je club aanwezig is, kun je met een goed advies mensen enorm van dienst zijn bij het omlaag brengen van hun energiekosten.

Een Lions Energiekosten Spreekuur? Op een plekje in het Stadhuis?

8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI

SDG 8.1 ECONOMIE EN PRODUCTIEFACTOREN

Het eerste deel van SDG 8 gaat in op het duurzamer en efficiënter maken van economische groei, met aandacht voor innovatie, ondernemerschap en milieu. Op de korte termijn zorgt economische groei voor meer materiële welvaart. Op de lange termijn kunnen economische activiteiten schadelijk zijn voor de leefomgeving en het welzijn van burgers, en dus voor brede welvaart.

- › Het aantal gewerkte uren en het mediaan besteedbaar inkomen stijgen trendmatig. Bij het mediaan besteedbaar inkomen staat Nederland bovenin de ranglijst.
- › Bij de bruto investeringen in materiële vaste activa is de stijgende trend gestopt. Met 16,4 procent van het bbp staat Nederland onderaan de ranglijst van 14 EU-landen.
- › Arbeidsproductiviteit, grondstoffenproductiviteit en individuele consumptie zijn relatief hoog vergeleken met andere EU-landen. De grondstoffenproductiviteit is de hoogste in de EU27, maar de stijgende trend in de grondstoffenproductiviteit is gestopt. De arbeidsproductiviteit was voorheen stabiel maar is in de periode 2016-2023 trendmatig gestegen.
- › Het bruto binnenlands product per inwoner stijgt en Nederland is het 4e land op de EU-ranglijst.
- › Het consumentenvertrouwen neemt trendmatig af. Wel is het na het diepste punt ooit in september en oktober 2022 weer iets toegenomen.

8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI

SDG 8.2 ARBEID EN VRIJE TIJD

Het streven van het tweede deel van SDG 8 is om iedereen die wil werken die mogelijkheid te geven, onder goede omstandigheden en met voldoende vrije tijd. Werk is belangrijk om geld te verdienen, om deel te nemen aan de samenleving en om een gevoel van eigenwaarde te krijgen.

- › De middelen en mogelijkheden voor deelname aan de arbeidsmarkt zijn groot en groeiend. Vergeleken met andere EU-landen zijn er voor Nederlandse werkzoekenden relatief veel vacatures en is de werkloosheid relatief laag. De vacaturegraad stijgt, het onbenut arbeidspotentieel neemt af, en de werkloosheid daalt. In 2023 was 3,6 procent van de beroepsbevolking werkloos en 0,5 procent langdurig werkloos.
- › Een groeiend deel van de volwassen bevolking participeert. Nederland heeft de hoogste netto arbeidsparticipatie van de EU en de trend is stijgend.
- › Werkenden werken steeds minder uren per week. In 2023 was de gemiddelde arbeidsduur per week 26,8 uren per werkzame persoon, waarmee Nederland 20e staat van 22 EU-landen. Het gemiddelde uurloon is hoog vergeleken met andere EU-landen.
- › Nederland heeft het hoogste percentage (33,6 procent) werknemers met een flexibele arbeidsrelatie, al neemt dit percentage trendmatig af.
- › Psychische vermoeidheid door werk neemt trendmatig toe.
- › Vergeleken met andere landen zijn werkenden in Nederland zeer tevreden over hun werk. Nederlanders zijn ook relatief tevreden met de hoeveelheid vrije tijd. De internationale cijfers zijn niet recent. Het percentage werknemers dat zich zorgen maakt om het behoud van hun baan daalt trendmatig. Het percentage van de werkenden dat vindt dat werk en privé niet goed in balans zijn, neemt ook trendmatig af.

Lions helpen asielzoekers vooruit op de arbeidsmarkt

Help asielzoekers hun weg te vinden door het doolhof van de ambtenarij en de arbeidsmarkt. Kijk of je in het uitgebreide Lions netwerk bedrijf en asielzoeker met elkaar in contact kunt brengen.

9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

SDG 9.1 INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT

In het eerste deel van SDG 9 gaat het om de voorzieningen om personen te vervoeren (infrastructuur) en het gebruik daarvan (mobiliteit). Mobiliteit stelt mensen in staat om te werken, sociale contacten te onderhouden en hun vrije tijd in te vullen. Mobiliteit heeft ook nadelen, zoals tijdverlies door files, onveiligheid in het verkeer en druk op het milieu.

- › Investerings in grond-, weg- en waterbouw nemen trendmatig af. In 2023 bedroegen de investeringen 2,2 procent van het bbp.
- › De mogelijkheden voor mobiliteit worden groter en duurzamer. Een groeiend deel van de mensen heeft een auto tot zijn beschikking (een rijbewijs en minimaal één auto in het huishouden). Het wagenpark verduurzaamt: het aandeel auto's met elektriciteit als hoofdbrandstof groeit trendmatig. Een klein maar groeiend percentage van alle voertuigkilometers wordt gereden met elektrische en door waterstof aangedreven personenauto's.
- › De uitstoot van fijnstof (PM10) door transportmiddelen en mobiele werktuigen met een verbrandingsmotor daalt trendmatig.
- › De CO2-uitstoot van personenauto's, bussen, motorfietsen en bromfietsen voor personenverkeer neemt trendmatig af. De CO2-uitstoot van bedrijfsvoertuigen stijgt daarentegen. De CO2-uitstoot van nationale luchtvaartmaatschappijen is een van de hoogste in de EU27 en hier is de trend is niet langer dalend maar stabiel.
- › Een stijgend percentage van de bevolking ervaart veel overlast van parkeerproblemen, te hard rijden en/of agressief verkeersgedrag.
- › De mogelijkheden voor bedrijven om productieprocessen, energieverbruik en waardeketens te verduurzamen zijn goed. Toegang tot financiering werd in 2023 door 15 procent van de ondernemers in het midden- en kleinbedrijf als (heel erg) belemmerend gezien, het laagste niveau in de EU. De bijdrage van de milieusector aan het bbp en aan de werkgelegenheid groeit trendmatig.
- › Productieprocessen van Nederlandse bedrijven worden duurzamer. De energie-intensiteit van de economie daalt trendmatig. Bedrijven hebben steeds minder energie nodig om toegevoegde waarde te produceren. Het binnenlands materiaalverbruik is in Nederland lager dan in de meeste andere EU-landen en de trend is stabiel.
- › De broeikasgasemissies en economische groei zijn momenteel ontkoppeld: de emissies dalen, terwijl de economie groeit. De broeikasgasintensiteit van de economie neemt dan ook trendmatig af.
- › Het vertrouwen in banken is de laatste jaren flink toegenomen. Het vertrouwen in grote bedrijven is stabiel. Iets meer dan een derde van de bevolking heeft veel vertrouwen in grote bedrijven.

SDG 9.3 KENNIS EN INNOVATIE

Kennis is enorm belangrijk voor de economie en voor het vinden van oplossingen voor grote maatschappelijke problemen. Het derde deel van SDG 9 gaat over investeringen in kennis door bedrijven en overheden, over technologische ontwikkeling, en over toegang tot ICT en internet.

- › Er wordt meer geld en menskracht geïnvesteerd in R&D. Totale en private R&D-uitgaven als percentage van het bbp en het aantal gewerkte uren per inwoner nemen trendmatig toe. In de EU27 heeft Nederland bij de totale en de private R&D-uitgaven een positie in de kopgroep.
- › De bruto-investeringen in materiële vaste activa groeien niet langer maar zijn stabiel geworden. Deze investeringen zijn laag ten opzichte van de landen waarmee kan worden vergeleken. De trendmatige daling van de investeringen in ICT is gestopt.
- › Het aantal wetenschappelijke publicaties per inwoner stijgt trendmatig, terwijl het aantal patentaanvragen per inwoner trendmatig daalt. Bij beide indicatoren staat Nederland hoog in de EU-ranglijst.

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

SDG 10.1 SOCIALE SAMENHANG EN ONGELIJKHEID

Het eerste deel van SDG 10 gaat in op sociale samenhang, inclusie en gelijkheid. Sociale samenhang is onontbeerlijk voor het goed functioneren van een samenleving. Familie, burens, vrienden, verenigingen, hulp en ondersteuning vormen de basis. Mensen moeten gelijke kansen hebben om aan de samenleving deel te nemen.

- › Nederland hoort bij de landen met de laagste inkomensongelijkheid in de EU. De vermogensongelijkheid daalt, onder andere door de sterke waardevermeerdering van koopwoningen in de afgelopen jaren.
- › De relatieve armoede (het percentage van de bevolking dat onder de Europese armoedegrens leeft) neemt toe. Het percentage huishoudens met laag inkomen en weinig vermogen was niet eerder zo laag als in 2022 en het neemt trendmatig af.
- › Relatief veel mensen hebben sociale interacties, nemen deel aan **verenigingen of doen vrijwilligerswerk**. Het percentage mensen dat minstens een keer per week sociaal contact heeft met familie, vrienden of burens is het hoogste van de EU27 maar het daalt trendmatig. Vier van de tien mensen waren actief in een vereniging, het op-een-na-hoogste percentage in de EU27. Bijna de helft verrichtte het afgelopen jaar (georganiseerd) vrijwilligerswerk. De dalende trend in vrijwilligerswerk is gestopt.
- › Van alle volwassenen vond 19 procent in 2023 dat normen en waarden de goede kant op gaan of gelijk blijven.
- › In 2020 beschouwde 12,1 procent van de bevolking zichzelf als lid van een gediscrimineerde groep. Dit aandeel is hoog vergeleken met andere EU-landen.

Hoe meer Lions, hoe beter!

Lions helpen. Met 48.000 clubs en 1,4 miljoen lions zijn we de grootste serviceclub ter wereld. We zijn actief in meer dan 200 landen. In Nederland tellen we 435 clubs en meer dan 10.000 lions.

Dat zijn forse getallen. Toch willen we nog groter worden. Dat is nodig om onze ambities waar te (blijven) maken.

Vrijwilliger zoals wij en de waarden waarvoor we staan, zijn in de wereld van nu harder nodig dan ooit. Dus vertel met trots dat je een lion bent. Nodig anderen uit om met ons mee te doen aan activiteiten. Zo komen we aan de nieuwe lions die we zo hard nodig hebben. Het wereldwijd trefgetal is 1,5 miljard. Moet kunnen!

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

SDG 10.2 FINANCIËLE HOUDBAARHEID

Het tweede deel van SDG 10 draait om het verminderen van ongelijkheid. In Nederland worden collectief en individueel schulden en vermogens opgebouwd. Deze hebben invloed op de brede welvaart van volgende generaties. Grote uitdagingen zijn vergrijzing, economische crises, globalisering, en veranderingen in solidariteit tussen generaties en tussen bevolkingsgroepen.

- › Vergrijzing zet de duurzame financiering van de welvaartstaat en de opbouw van pensioenvermogens onder druk. De stijging van de grijze druk en de daling van de groene druk wijzen op een daling in de verhouding tussen werkenden en niet-werkenden.
- › De onttrekking van middelen uit opgebouwde pensioenvermogens weerspiegelt deze druk. In 2022 stonden tegenover elke honderd werknemers die pensioenrechten opbouwden, bijna 61 mensen die een uitkering van een pensioenfonds ontvingen. Dit aantal stijgt trendmatig. Het te verwachten pensioen uit werk kwam in 2022 uit op iets meer dan de helft van het inkomen uit werk. De stijgende trend is veranderd in een stabiele.
- › De betaalbaarheid van pensioenvoorzieningen neemt af. Pensioenpremies nemen een groeiend deel van de beloning van werknemers in beslag. Het geraamde gemiddelde pensioenvermogen en de actuele dekkinggraad van pensioenfondsen zijn stabiel.
- › De overheidsschuld daalde naar 46,5 procent van het bbp in 2023. De schuldquote ligt op het laagste niveau sinds de kredietcrisis.
- › De schulden van huishoudens nemen toe, maar de waarde van de vermogens en het spaargeld van huishoudens neemt ook toe.
- › Het percentage mensen dat zich veel zorgen maakt over de financiële toekomst was in 2023 vrijwel gelijk aan een jaar eerder (28,7 tegen 28,6 procent). Dit is aanzienlijk hoger dan in 2021 (22,5 procent).

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

SDG 11.1 WONEN

Het eerst deel van SDG 11 is gericht op geschikte huisvesting. Een groot deel van het leven speelt zich af in en rond de woning. Een goed en betaalbaar huis in een veilige omgeving en op een redelijke afstand van het werk, verhoogt de brede welvaart.

- › Het aantal beschikbare woningen stijgt. Het tekort aan woningen is voor 2023 geraamd op 390 duizend woningen, vijf procent van de woningvoorraad.
- › Ongeveer een vijfde van de jongvolwassenen woont nog in het ouderlijk huis. Dit percentage stijgt, al is het veel lager dan in de meeste andere EU-landen.
- › Woningen worden duurder. De woninghuur, de kosten voor aanschaf en bezit van koopwoningen en de ratio tussen de vraagprijs en de verkoopprijs van woningen nemen trendmatig toe.
- › Het percentage van hun inkomen dat huishoudens daadwerkelijk uitgeven aan huisvesting (de woonquote) daalt trendmatig, al is het hoog in vergelijking met andere EU-landen. Zeven procent van de huishoudens ervaart de woonlasten als erg zwaar. Dit percentage daalt en was in 2020 (voor de energiecrisis) het laagste van de EU.
- › De kwaliteit van woningen is over het algemeen goed: 85,1 procent van de Nederlandse bevolking woonde in 2023 in een woning zonder ernstige gebreken. In 2022 leefde 2,9 procent van de bevolking in een woning met te weinig kamers. Dit percentage is zeer laag vergeleken met andere EU-landen.
- › De tevredenheid van de volwassen bevolking met de woning is groot (86,2 procent in 2023).

SDG 11.2 LEEFOMGEVING

In het tweede deel van SDG 11 gaat het om de omgeving waarin mensen wonen en werken. Hoe zorg je ervoor dat de lokale leefomgeving veilig, betaalbaar, toegankelijk en duurzaam wordt? In Nederland is ruimte schaars en staan de leefomgeving en de beschikbare ruimte onder druk.

- › De totale ruimte per inwoner wordt steeds kleiner omdat de bevolking van Nederland blijft toenemen. Nederland is het op een na dichtstbevolkte land van de EU.
- › Nederland geeft verhoudingsgewijs meer uit aan milieubescherming dan andere EU-landen (1,4 procent van het bbp in 2022).
- › De luchtkwaliteit van de leefomgeving verbetert, door een trendmatige daling van de emissies van verzurende stoffen (zwaveloxide, stikstofoxide en ammonia) en van de stedelijke achtergrondconcentratie van fijnstof (PM2,5). De aanwezigheid van vogels in de stad (83 soorten die worden gemonitord) neemt trendmatig af.
- › Veiligheid van de leefomgeving verbetert niet meer maar is stabiel geworden. Slachtofferchap van traditionele criminaliteit neemt niet langer trendmatig af. Sociale cohesie in de woonbuurt neemt niet langer trendmatig toe.
- › In 2023 was 85,4 procent van de bevolking tevreden met de woonomgeving. Vergeleken met andere EU-landen heeft een groot en groeiend deel van de huishoudens hinder van geluidsoverlast door burens en verkeer.

Meet & Eat

Weet wie je burens zijn, ken en ontmoet elkaar. Sociale cohesie is essentieel in een woonwijk. Altijd. En vooral in multiculturele wijken.

Als lionsclub heb je mogelijkheid in je eigen omgeving die cohesie te versterken. Bijvoorbeeld met gezamenlijke maaltijden. In de zomer. Lekker buiten. Combineer verschillende keukens. Maak kennis, maak vrienden, smul van het eten en de verhalen.

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Bij SDG 12 gaat het om het verminderen van afval, voedselverspilling en vervuiling, en het zuiniger omgaan met materialen. Door anders te consumeren en produceren kunnen bedrijven, overheden en consumenten de druk op het milieu verminderen.

- › De mogelijkheden om duurzaam te produceren nemen toe. De bijdrage van de milieusector aan het bbp en aan de werkgelegenheid groeit trendmatig.
- › Het binnenlands materiaalverbruik per inwoner is lager dan in vrijwel alle andere EU-landen (3e in 2022) en de hoeveelheid bedrijfsafval per hoofd van de bevolking daalt trendmatig. Nederland produceert wel een relatief grote hoeveelheid gevaarlijk afval (288 kilo per inwoner in 2020).
- › Grondstoffen worden efficiënter gebruikt. De grondstoffenproductiviteit van de Nederlandse economie is de hoogste in de EU27. De voorheen stijgende trend is stabiel geworden.
- › De hoeveelheid bedrijfsafval per inwoner neemt af. In 2021 werd bijna driekwart van het bedrijfsafval opnieuw gebruikt. Dit percentage neemt niet langer trendmatig af, maar is stabiel geworden. Het hergebruik- en composteerpercentage van gemeentelijk afval heeft een stijgende trend en is hoog vergeleken met andere EU-landen.
- › In 2023 had 14,5 procent van de bevolking hinder van afval, verontreiniging of andere milieuproblemen.

Geef speelgoed een tweede leven

Bij veel mensen ligt al jaren 'oud' of zelfs splinternieuw speelgoed in de kast. Ongebruikt. Zonde! Inzamelen dat speelgoed! Je kunt er veel minderbedeelde kinderen gelukkig mee maken. Bijvoorbeeld met Sinterklaas, Kerst of een verjaardag. Een mooie actie om te consuminderen.

13 KLIMAATACTIE

SDG 13 is gericht op de aanpak van klimaatverandering die wordt veroorzaakt door mensen. In 2015 hebben landen afgesproken dat de opwarming van de aarde tot 2050 minder dan twee graden mag zijn. Om dit te bereiken moeten fors minder broeikasgassen worden uitgestoten. Voor Nederland geldt voor 2030 een reductiedoelstelling voor de emissies van broeikasgassen van 55 procent ten opzichte van 1990.

- › De broeikasgasemissies zijn hoog vergeleken met andere EU-landen, maar de meeste indicatoren nemen trendmatig af. In 2023 waren de broeikasgasemissies 34,5 procent lager dan in 1990. De broeikasgasemissies per inwoner dalen trendmatig. De emissies van bedrijven met de hoogste uitstoot, die verplicht deelnemen aan het Europees emissiehandelssysteem (ETS), dalen trendmatig maar alleen in Bulgarije, Cyprus en Polen is de daling geringer. Methaanemissies door de klimaatsector landbouw hebben een dalende trend in combinatie met een lage positie in de EU.
- › Economische groei en broeikasgasemissies zijn momenteel ontkoppeld. De broeikasgasintensiteit van de economie heeft een dalende trend: het volume van het bbp groeit, terwijl de emissies afnemen.
- › De totale hoeveelheid opgebouwde CO₂-emissies stijgt gestaag. De cumulatieve CO₂-emissies geven een indicatie van het Nederlandse aandeel in de wereldwijde historische CO₂-uitstoot. Dat aandeel is relatief groot vergeleken met andere EU-landen.
- › In 2023 maakte 75,7 procent van de volwassen bevolking zich zorgen over de gevolgen van klimaatverandering voor toekomstige generaties. Alleen in Zweden vond een groter deel van de inwoners klimaatverandering het grootste probleem dat de wereld het hoofd moet bieden.

Op de fiets naar de Lions

We spreken binnen onze club af: elke keer als je met de auto/motor/brommer komt, doe je €2,- in de CO₂-compensatiepot. Opbrengst gaat eens per FY naar goed doel voor milieu.

Bijvoorbeeld: meerbomen.nu

14 LEVEN IN HET WATER

SDG 14 richt zich op de bescherming van zeeën en oceanen, en op duurzaam gebruik van mariene hulpbronnen. De mens is sterk afhankelijk van de zee. Zeeën en oceanen spelen mondiaal een essentiële rol bij de opvang van CO₂ en de productie van zuurstof. Ze zijn cruciaal voor klimaat, biodiversiteit, voedsel en transport. Zeewater vormt het grootste ecosysteem ter wereld. Klimaatverandering, overbevissing en vervuiling vormen een bedreiging.

- › De kwaliteit van het zeewater en het natuurlijke leven in en rondom de Nederlandse zeegebieden verbeteren.
- › De 'Clean water index' stijgt trendmatig, al is de waterkwaliteit relatief gezien niet goed. Met een score van 58,8 op een schaal van nul tot honderd staat Nederland aan de onderkant van de EU-ranglijst.
- › In 2023 hadden 4 van de 5 gemeten vissoorten een populatie boven de duurzaamheidsgrens. De populaties van haring, schol, koolvis en schelvis waren groot genoeg om van een duurzame visstand te spreken.
- › Biodiversiteit in de Noordzee wordt trendmatig beter. De gemiddelde trend in de populatie-omvang van 156 aan zout water gebonden soorten is stijgend.

Schone Sloten Dag

Rommel uit sloten en singels halen/dreggen. Samenwerking met gemeenten of milieustrategie? (schemetten, boten via gemeente?)

Zwemmen voor schoon water

Fondsenwerving. Zwemmarathon in open water. Gesponsord per 100 meter. Iedereen kan meezwemmen voor goed doel. Scholen betrekken? (leerlingen basis- en vervolgonderwijs).

Activiteit gebruiken voor publiciteit over belang schoon water. Lions en goed doel profileren! Lokale media!

15 LEVEN OP HET LAND

SDG 15 betreft bescherming, herstel en duurzaam beheer van alle vormen van leven op het land. Natuur en gezonde ecosystemen zijn onmisbaar voor de brede welvaart en de leefbaarheid op aarde. Bescherming en herstel van ecosystemen en biodiversiteit versterken de weerbaarheid tegen toenemende bevolkingsdruk, intensivering van landgebruik en klimaatverandering. Als ecosystemen en biodiversiteit eenmaal verwoest zijn, kan de schade onherstelbaar zijn.

- › De relatieve omvang van de natuurlijke ruimte neemt af. Per inwoner is steeds minder 'groen-blauwe' ruimte beschikbaar en het aandeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)-areaal (20,9 procent in 2022) in het totale landoppervlak stijgt niet langer trendmatig. Nederland is ook een van de dichtstbevolkte landen van Europa.
- › Nederland besteedt relatief veel geld aan herstel en bescherming van de natuur. De totale milieu-uitgaven en de overheidsuitgaven aan milieubescherming in Nederland horen bij de hoogste van de EU27.
- › De druk op het natuurlijke systeem door menselijke activiteiten is hoog. In 2019 hoorde Nederland bij de EU-landen met de hoogste fosfor- en stikstofoverschotten. Een teveel aan fosfor en stikstof heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit van oppervlaktewater en ecosystemen zoals heide, bos en duinen.
- › De kwaliteit van ecosystemen staat onder druk. Ondanks een geleidelijke daling op de lange termijn blijft de milieudruk door stikstofdepositie groot. In 2021 kampte bijna twee derde van alle landnatuur met een overschrijding van de kritische depositiewaarde.

- › **Biodiversiteit gaat achteruit.** De populatie van boerenlandvogels (27 soorten weide-, akker- en ervogels die in Nederland voorkomen) neemt trendmatig af. Deze daling duidt op sterk verslechterde leefomstandigheden. Het populatieaantal of de verspreiding (afhankelijk van de soort) van Nederlandse landfauna gaat trendmatig achteruit.

Meer heggen

Dag hek, hallo heg! Heggen zijn kraamkamers van biodiversiteit! Plant een heg en een jaar later is de biodiversiteit verrijkt met 10 nieuwe soorten planten, bestjes, insecten, etc. En zo gaat dat vele jaren door. Lions die heggen aanleggen? Lees er alles over op hoopheggen.nl. Een makkelijke, toegankelijke en zichtbare manier om met je club duurzaam aan de slag te gaan.

16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

SDG 16.1 VEILIGHEID EN VREDE

Het eerste deel van SDG 16 heeft als doel een veilige samenleving te bevorderen waarin iedereen toegang heeft tot het rechtssysteem. Het gaat daarbij om het verminderen van alle vormen van geweld, vooral tegen kinderen, en het terugdringen van corruptie, georganiseerde misdaad en illegale wapenhandel.

- › De uitgaven aan landsverdediging stijgen verhoudingsgewijs (1,3 procent van het bbp in 2022). Uitgaven aan openbare orde en veiligheid zijn stabiel (1,9 procent). Het aantal politiebeambten groeit minder hard dan de bevolking, waardoor het aantal per 100 duizend inwoners is gedaald naar 288 voltijdsequivalenten in 2022.
- › De kwaliteit van de rechtsorde neemt af, maar is goed vergeleken met de meeste EU-landen.
- › In Nederland zitten relatief weinig mensen in gevangenschappen, penitentiaire en tuchtinstellingen. Met 65 per 100 duizend inwoners in 2021 staat Nederland 3e van 26 EU-landen.
- › Het aantal geregistreerde misdrijven per duizend inwoners daalt nog altijd trendmatig.
- › In 2023 gaf 19,9 procent van de bevolking van 15 jaar of ouder aan slachtoffer te zijn geweest van criminaliteit zoals geweld, inbraak, diefstal en vernieling. Dit is meer dan in 2021 (17,1 procent). De middellangetermijntrend (2016-2023) is omgeslagen van dalend naar neutraal. Nederland staat aan de onderkant van de EU-ranglijst.
- › Het percentage jonge mannen en vrouwen dat wel eens is gedwongen om seksuele dingen te doen die zij niet wilden is tussen 2017 en 2023 (bijna) verdubbeld: bij jongens van 2 naar 4 procent en bij meisjes van 12 naar 20 procent.
- › Het vertrouwen in de politie is groot vergeleken met andere EU-landen en groeit trendmatig. Het vertrouwen in het leger is van 2022 op 2023 met 3,6 procentpunt toegenomen tot 67,3 procent.

SDG 16.2 INSTITUTIES

In Het tweede deel van SDG 16 gaat over instituties, zoals de Tweede Kamer, pers, rechters, en de overheid in het algemeen. In een open en democratische samenleving is het belangrijk dat instituties verantwoording afleggen, dat informatie goed toegankelijk is en dat fundamentele vrijheden worden beschermd. Zo kunnen burgers vertrouwen op de overheid en gemakkelijker meedoen in de samenleving.

- › Overheidsuitgaven aan algemeen bestuur als percentage van het bbp dalen trendmatig. In de EU staat Nederland in de achterhoede (24e van 27 EU-landen in 2022).
- › De opkomst bij de meest recente parlementsverkiezingen was hoog vergeleken met andere EU-landen.
- › De kwaliteit van overheidsregelgeving, de effectiviteit van de overheid en inspraak van burgers in Nederland zijn hoog in vergelijking met andere EU-landen. De kwaliteit van overheidsregelgeving was stabiel maar daalt nu trendmatig. De effectiviteit van het overheidsbestuur loopt terug. De mate waarin de Nederlandse publieke sector als vrij van corruptie wordt beschouwd neemt eveneens af.
- › Een stijgend percentage van de bevolking heeft vertrouwen in rechters en in de EU. Het vertrouwen in rechters en in de Tweede Kamer is hoger dan in vrijwel alle EU-landen. Wel was het vertrouwen in de Tweede Kamer in 2023 het laagste (29,0 procent) sinds het begin van de meting in 2012.
- › Het vertrouwen in de pers stijgt niet langer maar is stabiel geworden. In 2023 was het 3,2 procentpunt lager dan in 2022.

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

SDG 17 heeft een ander karakter dan de andere SDG's. Voor het bereiken van de SDG's is samenwerking tussen landen, overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties enorm belangrijk. Het is moeilijk om die samenwerking (statistisch) te meten.

- › Nederland staat in de EU-kopgroep bij ontwikkelingshulp en overdrachten van (tijdelijke en permanente) migranten als percentage van het bbp).
- › Er komen na een terugval in coronatijd weer meer studenten uit landen buiten de Europese Economische Ruimte in Nederland studeren. De trend slaat om van stabiel naar stijgend.
- › Het volume van de invoer uit lagemiddeninkomenslanden heeft een stijgende trend.

A series of 20 horizontal blue lines for writing, spanning the width of the left page.

A series of 20 horizontal blue lines for writing, spanning the width of the right page.

Dit magazine is in FY 2024/2025 ontwikkeld en geproduceerd door de districtscoördinatoren GST (Maatschappelijke Activiteit) en de Commissie Duurzaamheid, met als doel de Nederlandse Lions Clubs te informeren, te motiveren en te stimuleren het thema 'duurzaamheid' hoog op hun agenda te zetten.

De teksten over de SDG's en de punten die de actuele stand van zaken duiden, zijn overgenomen uit publicaties van het CBS.

De overige teksten zijn tot stand gekomen in samenwerking tussen de districtscoördinatoren GST.

Dit magazine is uitsluitend bedoeld voor intern gebruik binnen de Nederlandse Lions Clubs. Vermenigvuldiging, verspreiding of andere vormen van gebruik zijn niet toegestaan.

We hebben dit magazine zo duurzaam mogelijk geproduceerd, met 100% gerecycled papier en biologisch afbreekbare inkt op basis van plantaardige oliën.

